Cena zł 30.—

Tygodnik Gospodarczy

Rok III | Poznań, dnia 31 maja 1947 | Nr 22

BIBLIOTEKA WYŻSZEJ SZKOŁY HANDLOWEJ W GDYNI

TREŚĆ: Nowelizacja przepisów o naprawie budynków uszkodzonych wskutek wojny. — Własność lokali (str. 212). — O celowość ksiąg uproszczonych (str. 213). — Konta rozliczeń kosztów w oparciu o jednolity plan kont (str. 215). — Wyjaśnienie w sprawach skarbowych (str. 217). — Wiadomości skarbowe (str. 218). — Reklama skuteczna (str. 219). — Komunikaty (str. 220). Kartoteka zawierająca hasło **czek**.

Nowelizacja przepisów o naprawie budynków uszkodzonych wskutek wojny

Dnia 16 kwietnia br. ukazał się dekret zmieniający dotychczasowe przepisy o naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych w czasie wojny (Dz. Ust. 32/145): tekst jednolity ogłoszono w Nr 37 Dz. Ust. p. 181. Dekret ten obok pewnych drobniejszych zmian wprowadza również zmiany o znaczeniu zasadniczym, stwarzając nowe możliwości dla inicjatywy prywatnej. Z jednej strony bowiem dekret ten rozszerza zakres uprawnień odbudowującego, umożliwiając opłacalność dokonanego remontu, z drugiej strony umożliwia na podobnych prawach przydzielenie do remontu budynków zniszczonych nie tylko instytucjom prawa publicznego, jak było dotychczas, ale również osobom prywatnym i to na warunkach umożliwiających rzeczywistą amortyzację włożonego kapitału.

1. W pierwszym kierunku nowela wprowadza obok istniejącego już zwolnienia odnowionych lokali spod ograniczeń przewidzianych w przepisach o gospodarce lokalami **i w przepisach o wysokości komornego** również zwolnienie lokali odnowionych od przepisów o najmniejszej ilości mieszkańców na lokal lub izbę (przepisy o „zagęszczeniu"), jeśli w danym mieście przepisy takie zostały uchwalone. Zwolnienie to dotyczy jednak najwyżej 90 m² powierzchni użytkowej i nie więcej niż 4-ech izb. Wskazanie izb ulegających wyłączeniu należy do właściciela. Rozporządzenie ministra odbudowy może tę granicę na poszczególnych obszarach Rzeczypospolitej podwyższyć.

2. Według przepisów dotychczasowych budynki uznane za nienaprawione przez właściciela mogą być naprawione na jego rachunek przez wymienione w dekrecie z 1945 r. instytucje prawa publicznego. (Przepisy te omówiono szczegółowo w nr. 18 „Tygodnika Gospodarczego" z 1946 r.).

Obecnie sprawa przedstawia się następująco:

Budynki uszkodzone a nie naprawione przez właściciela, mogą być naprawione bądź

a) przez Państwo, związki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa i instytucje państwowe, bądź
b) przez upoważnione przez wojewódzką władzę administracji ogólnej instytucje społeczne, spółdzielnie mieszkaniowe oraz zrzeszenia najemców zorganizowane na podstawie rozporządzenia wykonawczego.

Jeśli o przydział do naprawy budynku nienaprawionego przez właściciela nie ubiegają się instytucje wymienione wyżej pod a) i b), albo jeśli budynków przydzielonych im do naprawy nie naprawiają, **wojewódzka władza** administracji ogólnej **może budynki te przekazać do naprawy innym osobom prawnym** (np. spółkom) **albo fizycznym.**

Budynek będzie uznany za nienaprawiony, jeżeli właściciel lub osoba, której przekazano budynek do naprawy „nie przystąpi do niej w terminie wyznaczonym przez władzę budowlaną, albo prowadzi naprawę w sposób uznany przez władzę budowlaną za opieszały, lub nie wykonuje żądania władzy budowlanej co do zabezpieczenia pokrycia kosztów naprawy budynku". Zabezpieczenia takiego można żądać, jeśli naprawy podejmuje się kto inny niż instytucja wymieniona wyżej pod a) i jeśli zachodzi przy tym uzasadniona obawa, że naprawa nie będzie zakończona w wyznaczonym terminie. Przepisy szczegółowe wyda w rozporządzeniu specjalnym minister odbudowy.

O uznaniu budynku za nienaprawiony orzeka władza budowlana.

Osoba, której przekazano w ten sposób budynek do naprawy, winna się postarać przed przystąpieniem do naprawy o ustalenie procentu uszkodzenia budynku przez władzę budowaną.

Po ukończeniu naprawy osoba, która ją przeprowadziła zgodnie z przepisami dekretu, uzyskuje „prawo użytkowania nieruchomości, której część składową stanowi naprawiony budynek, na taką część okresu amortyzacji budynku, która odpowiada procentowi jego uszkodzenia"; o ile jednak chodzi o instytucje nie wymienione wyżej w p. a) oraz osoby fizyczne, okres ten nie może przekraczać 20 lat (przed nowelą 10).

O uzyskaniu prawa użytkowania i o terminie jego trwania orzeka władza budowlana z wyłączeniem zwykłej drogi sądowej. Prawo to korzysta z rzeczowego zabezpieczenia i pierwszeństwa przed hipotekami; zmiana osoby właściciela prawa tego nie narusza. Właściciel może prawo użytkowania wykupić, zwracając niezamortyzowaną część wkładu, obliczoną według zasad, które ustali rozporządzenie ministra odbudowy; przed upływem lat 10-ciu jednak nie może tego uczynić bez zgody osoby, której służy prawo użytkowania. Wysokość kwoty ustala władza budowlana, stronom jednak przysługuje prawo wystąpienia o ustalenie tej kwoty do sądu.

Osobom, które zgodnie z przepisami dekretu dokonały naprawy budynku zniszczonego, służą podobne prawa jak właścicielowi w takim wypadku. W szczególności budynek jest **zwolniony spod ograniczeń przewidzianych w przepisach o gospodarce lokalami i o wysokości komornego, jak również spod przepisów o „zagęszczeniu"**. Ponadto osoba taka ma **prawo dokonania zmiany dotychczasowego przeznaczenia budynku** wzgl. poszczególnych lokali.

Jak widzimy, nowela wprowadza szereg zmian, mających na celu zapewnienie rentowności odbudowy budynków zniszczonych oraz otwiera szerokie możliwości dla inicjatywy prywatnej, co przyczyni się niewątpliwie do wzmożenia tempa odbudowy. Nowela przewiduje wydanie szeregu rozporządzeń wykonawczych; po ukazaniu się tych aktów w Dzienniku Ustaw omówimy w Tygodniku ponownie całość zagadnienia. Z.

Własność lokali

1. **Uwagi wstępne.** Zniszczenia wojenne spowodowały brak mieszkań oraz lokali na cele przemysłowe i handlowe. Właściciele zniszczonych domów, w braku środków na odbudowę, często sprzedają nieruchomości lub też zawierają umowy z przyszłymi lokatorami, na podstawie których uzyskują pieniądze na odbudowę lokali, w zamian za zawarcie umowy najmu na okres wielu lat i zobowiązanie dostarczenia pomieszczeń zdatnych do użytku, które budują dzięki uzyskanym pieniądzom od najemcy.

W „Tygodniku Gospodarczym" z dnia 5 kwietnia br. zostały omówione możliwości ujawnienia prawa najmu i dzierżawy w księgach wieczystych oraz ujemne następstwa braku dokonania tej formalności w wypadkach wieloletniego najmu i zapłaty czynszu najmu z góry za szereg lat. Wspomnieliśmy wtenczas, że brak wpisu najmu i dzierżawy w księgę wieczystą może spowodować — w wypadkach sprzedaży lub egzekucji z nieruchomości — dla najemcy lub dzierżawcy utratę praw wynikających z najmu lub dzierżawy oraz wpłaconego czynszu. Wpis w księgę wieczystą daje najemcy i dzierżawcy daleko posunięte prawa, które — nie zawsze, lecz w większości wypadków — całkowicie zabezpieczają jego prawa.

Niniejszy artykuł jest przeznaczony na omówienie innej konstrukcji prawnej, która pozwala osobie — posiadającej pieniądze na odbudowę lokalu — na znacznie lepsze zabezpieczenie swych praw przez uzyskanie własności lokalu. Podstawą tego rodzaju umów będzie — bardzo mało stosowane i przez wielu zapomniane — rozporządzenie z dnia 24 października 1934 r. o własności lokali (poz. 848) ze zmianą z dnia 14 stycznia 1936 r. (poz. 21) oraz rozporządzenie z dnia 28 października 1934 r. (poz. 813) w sprawie ujawnienia w księgach hipotecznych prawa odrębnej własności lokali i innych praw rzeczowych na tych lokalach.

Wyżej wymienione rozporządzenia wprowadzają współwłasność szczególnego rodzaju, która — w odróżnieniu od współwłasności najczęściej spotykanych — nie będzie podlegała żadnym zmianom, a w szczególności żaden ze współwłaścicieli nie będzie mógł żądać uchylenia współwłasności i domagać się w tym celu np. sprzedaży nieruchomości. Tu bowiem obowiązuje zasada, że nie jest dopuszczalne zniesienie współwłasności nieruchomości ,z której wyłączono odrębną własność lokali, dopóki ta odrębna własność istnieje.

2. **Przedmiot prawa własności.** — Mieszczące się w jednym budynku oddzielne lokale, piętra i części pięter — uznane przez właściwą władzę budowlaną za samodzielne pomieszczenia — mogą stanowić przedmiot odrębnej własności. Jeżeli nieruchomość, z której ma być wyłączona odrębna własność lokali, jest obciążona hipotecznie, wyłączenie lokali może nastąpić tylko za zgodą wierzycieli hipotecznych oraz po przeprowadzeniu za ich zgodą podziału wierzytelności hipotecznych między poszczególne lokale.

Skutkiem wyodrębnienia lokalu jako osobnego przedmiotu własności — powstaje wspólna własność wszystkich właścicieli poszczególnych lokali w stosunku do gruntu, podwórza, fundamentu, murów zewnętrznych, murów konstrukcyjnych oraz murów oddzielających poszczególne lokale, dachów, kominów oraz wszelkich części budynku i wszelkich urządzeń służących do użytku wszystkich właścicieli lokali, jak: strychów, piwnic, klatki schodowej, korytarzy, bramy, urządzeń kanalizacyjnych i wodociągowych itp.

3. **Ustanowienie odrębnej własności.** — Umowa, przez którą ma powstać odrębna własność lokali, powinna pod nieważnością nastąpić w formie aktu notarialnego oraz podlega wpisowi w księgę wieczystą. Nie wystarczy tu — po myśli nowego prawa rzeczowego — złożenie aktu do zbioru dokumentów, zastępującego księgę wieczystą, lecz niezbędne jest istnienie księgi wieczystej, a więc utworzenie jej tam, gdzie ona jeszcze nie istnieje, co z reguły będzie występowało z powodu wpro-

wadzenia nowych ksiąg wieczystych i wycofania z użycia dawnych ksiąg.

Poza koniecznością uwidocznienia utworzenia własności lokalu w księdze wieczystej, dla każdego lokalu tworzy się specjalną księgę zwaną księgą wieczystą lokalu, której istnienie umożliwia dalsze rozporządzenie własnością lokalu.

Umowa o utworzenie własności lokalu winna określać: a) rodzaj, położenie i rozmiar poszczególnych lokali z powołaniem się na plan; b) stosunkowy udział właścicieli lokali we współwłasności nieruchomości, z której wydzielona została własność lokali; c) wzajemne prawa i obowiązki właścicieli lokali, a w szczególności stosunkowy udział właścicieli poszczególnych lokali w ponoszeniu wspólnych wydatków i kosztów połączonych z zarządem i utrzymaniem wspólnej nieruchomości; d) zasady zarządu wspólną nieruchomością i nadzoru nad zarządem.

4. **Zarządzanie wspólną nieruchomością.** — Utworzenie odrębnej własności lokalu powoduje utworzenie przynależnego do niego udziału we współwłasności, w której lokal się znajduje. Udział we współwłasności może być mały, np. 1/15 lub 1/20 wartości nieruchomości, ale zawsze musi być ściśle ustalony. Współwłasność wymaga współdziałania, między współwłaścicielami, w prawidłowym zarządzie rzeczą wspólną. Rozporządzenie też szczegółowo reguluje sposób zarządzania, przewidując tworzenie zarządu, zwoływanie zebrań właścicieli oraz w pewnych wypadkach komisję rewizyjną i możliwość odwołania się do sądu.

Do zarządzania wspólną nieruchomością winien być powołany zarząd. Zarząd składa się z jednego lub kilku członków. Do zarządu mogą być powołane osoby spośród właścicieli poszczególnych lokali lub z poza ich grona. Zarząd uprawniony jest do wykonywania zarządu wspólną nieruchomością w najszerszym zakresie, w tym do przedsiębrania pilnych robót i napraw, do rozdziału kosztów z prawem dochodzenia ich sądowego od poszczególnych współwłaścicieli, do zawierania umów ubezpieczenia całego budynku łącznie z wydzielonymi lokalami oraz do reprezentowania przed sądem i poza sądem ogółu współwłaścicieli w sprawach dotyczących zarządu. Jeżeli zarząd nie jest jednoosobowy, wówczas oświadczenia woli imieniem ogółu współwłaścicieli składają dwaj członkowie zarządu — o ile akt ustanawiający odrębną własność lokali nie postanawia inaczej. Zarząd wybiera na trzy lata zebranie właścicieli poszczególnych lokali. W razie niepowołania przez zebranie — zarząd ustanowi sąd grodzki miejsca położenia nieruchomości.

Prawo kontroli służy każdemu ze współwłaścicieli. Akt ustanawiający odrębną własność może ustanowić komisję rewizyjną. Komisja rewizyjna powinna być ustanowiona przy współwłasności należącej do więcej niż 10 odrębnych lokali.

Sprawy związane z utrzymaniem i użytkowaniem wspólnej nieruchomości należą do zebrania współwłaścicieli lokali. Uchwały zebrania wymagają w szczególności następujące sprawy: a) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania rachunkowego za rok ubiegły; b) kwitowanie zarządu z wykonania przez niego obowiązków; c) uchwalanie rocznych preliminarzy dochodów i wydatków; d) wybór zarządu i komisji rewizyjnej. Uchwały zapadają bezwzględną większością reprezentowanych udziałów, jeśli postanowienia aktu, ustanawiającego odrębną własność lokali, nie stanowią inaczej.

Posiadanie większości udziałów oddaje — w praktyce — administrację nieruchomości osobom lub osobie posiadającej większość udziałów. Stan taki powodować może nadużycia po stronie posiadającego przeważającą liczbę udziałów i umożliwia krzywdzenie drobnych udziałowców. Aby niebezpieczeństwo to uchylić, rozporządzenie wprowadza zasadę, że każdą uchwałę zabrania właścicieli lokali można zaskarżyć, jeżeli jest niezgodna z prawem, lub postanowieniami aktu ustanawiającego odrębną własność lokali, albo jeżeli godzi wbrew dobrym obyczajom w interesy poszczególnych właścicieli lokali lub ma na celu pokrzywdzenie któregokolwiek z nich. Powództwo należy wytoczyć w terminie 6 tygodni przeciwko ogółowi właścicieli. Prawo wytoczenia powództwa służy każdemu właścicielowi lokali, który na zebraniu właścicieli głosował przeciw uchwale, a po jej powzięciu zgłosił sprzeciw do protokółu, a dalej temu, który był nieobecny na zebraniu z przyczyn występujących po stronie zwołujących zebranie.

5. **Niektóre inne postanowienia.** — W razie zniszczenia budynku — odszkodowanie należne z tytułu ubezpieczenia wypłaca się do rąk zarządu i zostanie przez niego użyte na przywrócenie budynku do należytego stanu, niedobór zaś, jaki by się okazał, pokryją wszyscy właściciele lokalu w stosunku do udziału każdego z nich we wspólnej własności. Jeżeli cały budynek ulegnie zniszczeniu, a właściciele nie zgadzają się na jego odbudowanie, własność odrębna poszczególnych lokali wygasa, a odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia przypada do podziału między współwłaścicieli w stosunku do udziału każdego z nich we wspólnej własności.

Państwowy podatek od nieruchomości wymierza się i pobiera przy odpowiednim zastosowaniu obowiązujących w tym względzie przepisów od poszczególnych lokali, stanowiących przedmiot odrębnej własności, z uwzględnieniem udziału tych lokali we wspólnej własności.

dr Z. K. NOWAKOWSKI

Poradnik księgowego

O celowość ksiąg uproszczonych

Rozporządzenie ministra skarbu z dnia 31 października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych wprowadza w życie zasadę powszechnego obowiązku prowadzenia ksiąg przez podatników podatku obrotowego, który to

obowiązek nałożony został dekretem z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym.

Powszechny obowiązek prowadzenia ksiąg, jak i sposoby udokumentowania dokonywanych w nich zapisów, określone w dekrecie o postępowaniu podatkowym oraz w rozporządzeniu o księgach, zmierzają do osiągnięcia prawdy materialnej przy ustalaniu podstawy opodatkowania w podatkach obrotowym i dochodowym.

Uznając słuszność i celowość powszechnego obowiązku prowadzenia ksiąg należy przede wszystkim podkreślić, iż obowiązek ten wprowadzony został w życie przedwcześnie: podatnicy bowiem powinni byli mieć możność zapoznania się z wymogami rozporządzenia i nauczenia się prowadzenia ksiąg, co oczywiście wymaga czasu nie tylko w odniesieniu do osób posiadających pewne wiadomości z dziedziny księgowości, ale szczególnie w odniesieniu do osób, które będą musiały przejść przygotowanie w formie kursów, wykładów itp.

Jeżeli księgi mają stanowić należytą podstawę wymiarów podatkowych, natenczas muszą być prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie wiadomości, inaczej bowiem wartość tych ksiąg będzie problematyczna, pominąwszy przypadki powierzenia pracy fachowcom, których brak jest powszechnie znany.

Jeżeli bowiem z jednej strony prowadzenie księgowości — zwłaszcza uproszczonej — stanowi niewątpliwie ułatwienie dla kontroli skarbowej, to nie można z drugiej strony zapoznawać znaczenia ksiąg dla gospodarki jednostkowej i społecznej pamiętając przy tym o stronie wychowawczej, kiedy to przy powszechnym braku rutynowanych księgowych, większość podatników musi prowadzić księgowość własnymi siłami.

Streszczając powyższe uwagi wstępne stwierdzić trzeba, iż w omawianej dziedzinie brak po stronie podatników jakiejkolwiek tradycji a dalej, nader szczupłe oraz nie zawsze stojące na odpowiednim poziomie szkolnictwo fachowe i niedostateczne ze względów chociażby technicznych możliwości rozwoju szkół, kursów itp. nie przygotowały podatników do nowego zadania.

W tym stanie rzeczy, jakkolwiek Ministerstwo Skarbu wkroczyło na drogę powszechnego obowiązku prowadzenia ksiąg, widząc w tym obowiązku z jednej strony faktyczne rozwiązanie wielu trudności, jakie na odcinku rzetelności zeznań podatkowych odczuwa, z drugiej zaś, doceniając doniosłość prowadzenia ksiąg przez podatników, które daje im w ten sposób możność uniknięcia niesłusznych wymiarów podatkowych — to jednak należało przewidzieć relatywny okres przejściowy, co najmniej półroczny.

Przechodząc z kolei do zagadnienia samych ksiąg uproszczonych należy wyjść z założenia ogólnego, iż ten system księgowości w obecnym swym sformułowaniu nie daje pożądanych rezultatów a w szczególności, że księgowość uproszczona nie spełnia tych nadziei, które niewątpliwie Ministerstwo Skarbu w tym systemie pokładało.

Usiłowania zarówno władz skarbowych jak i czynników samorządu gospodarczego w kierunku przyzwyczajenia jak najszerszych mas podatników do prowadzenia tej księgowości nie dają należytych wyników.

Jeżeli chodzi o wzory ksiąg uproszczonych, to można tu podnieść cały szereg zastrzeżeń natury zasadniczej. Księgi „uproszczone" w ujęciu rozporządzenia nie stanowią dla podatnika istotnego uproszczenia a przeciwnie — jak to potwierdzają liczne głosy nie tylko samych przedsiębiorców lecz i księgowych — stawiają one podatnika przed szeregiem zagadnień nierozwiązanych, tak iż podatnik mając do wyboru prowadzenie ksiąg uproszczonych czy ksiąg handlowych, skłania się razej ku prowadzeniu tych ostatnich.

Przede wszystkim jako ujemną stronę należy podnieść obowiązek prowadzenia dwóch a właściwie nawet trzech niewspółmiernie skomplikowanych ksiąg, podczas gdy dla przedsiębiorstwa o rozmiarach średnich i mniejszych całkowicie wystarczałoby prowadzenie jednej księgi choćby tzw. „amerykanki".

Nie należy bowiem zapominać, iż księgowość uproszczoną prowadzą drobni przedsiębiorcy z reguły bez pomocy zawodowego księgowego — co powoduje konieczność sporządzenia takiego prostego, logicznego układu księgowości uproszczonej, który by cechowała łatwość stosowania w praktyce.

Przez prowadzenie dwu ksiąg zatraca się przejrzystość, zwiększa się ryzyko popełniania błędów i spacza się zasada łatwego kontrolowania chronologicznego systemu zapisów.

Jeżeli bowiem w księdze obrotów (zakupu, sprzedaży, świadczeń) — lewa strona służy wyłącznie do księgowania pozycyj przychodowych, prawa zaś do księgowania pozycyj rozchodowych, to ryzyko pomyłek wzrasta choćby tylko w przenoszeniu sumowań. Jeżeli zaś założyć, iż z natury rzeczy przeważają ilościowo bezwzględnie pozycje rozchodowe — kiedy równocześnie w tym samym czasokresie pozycyj przychodowych będzie zaledwie kilka — to w konsekwencji całe stronice lewe pozostaną puste i niewykorzystane, co w końcu spowoduje niewspółmierny wzrost objętości ksiąg, olbrzymią stratę papieru, pomijając już podkreślaną nieprzejrzystość.

Te ujemne strony odpadają przy prowadzeniu jednej księgi opartej na systemie księgowości podwójnej, pozwalającej na ścisłą kontrolę prawidłowości zapisów, gwarantującej chronologiczność zapisów, wykluczającą możliwość dokonywania zapisów wstecznych w szczególności zaś ułatwiającą niepomiernie dokonywanie prawidłowego zamknięcia rocznego, przy sporządzeniu inwentarza z natury i prowadzeniu tabeli amortyzacyjnej.

Również niekorzystnie uderza brak odrębnego konta dłużników i wierzycieli. Zapisywanie długów i wierzytelności w chwili ich upłynnienia i w dodatku na rachunku właściciela może stać się źródłem licznych niedokładności i trudności przy kontroli zwłaszcza ze strony władz skarbowych. Niezależnie od tego wywoła ono konieczność prowadzenia dodatkowej kontroli poza właściwymi księgami.

Ponadto księgi zawierają szereg kont drobnych

na których w okresie nawet całego roku rachunkowego pojawi się zaledwie kilka zaszłości.

Zastrzeżenia budzi powołanie za podstawę podmiotowego obowiązku prowadzenia ksiąg dysproporcjonalnych kryteriów: z jednej strony bowiem uzależnia się obowiązek prowadzenia ksiąg od taksatywnego wymienienia poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw (kryterium branżowe), z drugiej zaś bazuje się na kryterium obrotu obliczonego w stosunku rocznym.

Taki system podziału doprowadza w praktyce do sytuacyj, w których niektóre przedsiębiorstwa zbliżają się do średnich, a które już wyszły poza granice drobnych (obowiązanych w zasadzie w innych branżach do prowadzenia ksiąg podatkowych) nie znajdą się w orbicie ani ksiąg uproszczonych ani podatkowych.

Z drugiej strony ustanowienie sztywnej granicy wysokości obrotu 1.000.000 lub 2.500.000 zł prowadzi do tego, iż przy obecnych chwilach braku stabilizacji cen i raczej tendencyj do ich stałego wzrastania — przedsiębiorstwa drobne, obowiązane według stałego i niezmiennego kryterium branżowego czy rzeczowego do prowadzenia tylko ksiąg podatkowych — w pewnym momencie staną wobec obowiązku prowadzenia ksiąg uproszczonych, jakkolwiek rozmiary ich przedsiębiorstwa nie uległy zmianie.

Zastrzegamy się, iż stwierdzenie to bynajmniej nie jest wyrazem pesymizmu odnośnie zagadnienia stabilizacji cen, lecz opiera się raczej na stanowisku, jakie w tej mierze zajęły władze naczelne w toku konferencji z przedstawicielami samorządu gospodarczego odbytej w dniu 3 kwietnia 1947 r. stwierdzające, iż do zastosowania w szerszej mierze zryczałtowania podatków „chwila obecna nie nadaje się" i to m. in. ze względu na brak stabilizacji cen.

Dalsze elementy zagadnienia poruszymy w części II pt. „O celowość kontroli ilościowej".

mgr Z. Mielcarzewicz

Konta rozliczeń kosztów w oparciu o jednolity plan kont

Zagadnienie kosztów przedsiębiorstwa było dotychczas na łamach Tygodnika z różnego punktu widzenia omawiane. W tej chwili, opierając się przede wszystkim na praktycznie wykorzystywanym jednolitym planie kont, pragniemy przedstawić z kolei następne trzy klasy planu kont, (tj. klasę piątą, szóstą i siódmą) które przeznaczone są dla rozliczeń wszelkich kosztów przedsiębiorstwa według planowego i rozumowego zaszeregowania.

Na tym miejscu jeszcze raz zasługuje na wyraźne podkreślenie fakt, że w dobie współczesnego życia gospodarczego mówić należy w szerszym pojęciu raczej o *rachunkowości* a nie jak dotychczas często mylnie określano księgowości. Ta ostatnia bowiem jest tylko jedną z części składowej rachunkowości. Rachunkowość jako temat o pełnym zakresie służebności obejmuje:

1. planowanie,
2. księgowość,
3. kalkulację i
4. statystykę.

Z powyższych wyjaśnień osoby pracujące w dziale rachunkowości nie mogą poprzestać na znajomości praktycznego rozprowadzania zasad księgowości, lecz posiadać w równym stopniu muszą takie kwalifikacje, które pozwolą wykonywać czynności należące do pozostałych części składowych rachunkowości. Ponadto ze względu na konieczność trafnego zaszeregowania poszczególnych kosztów przy rozliczeniu okresowym wymaga się od księgowego przyswojenia co najmniej w ogólnym zarysie przebiegu procesu produkcji w tym zakładzie pracy, w którym jest zatrudniony. Nieznajomość tych spraw utrudni przeprowadzenie właściwego rozliczenia kosztów albo da w rezultacie wynik niezgodny z istotnym stanem rzeczy.

W tym celu powstała przy Instytucie Naukowej Organizacji i Kierownictwa specjalna sekcja pod nazwą „Sekcja Kosztów Własnych", która przy ścisłej współpracy z Sekcją Rachunkowości ma ułatwić szerokiej rzeszy praktyków racjonalne rozwiązanie tych zagadnień w poszczególnych warsztatach pracy.

Rozprowadzenie kosztów przedsiębiorstwa w dotychczas omówionych klasach jednolitego planu kont miało na celu ich właściwe zaklasyfikowanie i zgrupowanie na odpowiednim koncie księgi zasadniczej. Wykorzystanie uwidocznionych kosztów w klasie drugiej czy czwartej ma szczególne znaczenie przy kalkulacji, przy rozważaniu której przedmiotem zasadniczym są takie koszty, jak koszty produkcji, sprzedaży, administracji itd. Ze względu na charakter kosztów i ich miejsce powstawania i ostateczne rozliczenie, okazuje się koniecznym sporządzenie przy końcu każdego okresu tabeli obrazowej, która powszechnie znana jest pod mianem „arkusza rozliczenia kosztów".

Arkusz rozliczenia kosztów, to jeden z najżywotniejszych tematów dyskusyjnych po dziś dzień w każdym przedsiębiorstwie. Niewątpliwie wielu z księgowych pragnęłoby korzystać z dobrodziejstw arkusza rozliczeniowego kosztów i tym samym przedstawić miarodajne i istotne procentowe stawki narzuceniowe dla celów kalkulacyjnych w przedsiębiorstwie. Niestety rozliczenie kosztów i sprecyzowanie wyników procentowych będzie tylko wówczas możliwe, jeżeli całokształt aparatu działu rachunkowości będzie ściśle harmonizował z innymi działami, tj. przede wszystkim na odcinku dostarczania takiego podstawowego materiału, który umożliwi osiągnięcie omawianego celu.

Rozwiązanie tych spraw jest zależne od:

1. znajomości kosztów i ich podziału,
2. umiejętności zbieraniu kosztów,
3. właściwego rozliczenia kosztów w/g. ustalonych naukowych zasad.

Zanim więc przystąpimy do praktycznego zobrazowania arkusza rozliczeniowego kosztów, postaramy się wpierw omówić wyżej wspomniane punkty.

Czek [1]

Czek — (check, chèque, Scheck) jest dokumentem, w którym wystawca poleca bankowi (trasatowi), aby osobie w czeku wymienionej (remitentowi) lub na jej zlecenie wypłacił określoną sumę pieniężną z dobra (wierzytelności), jakie wystawca posiada u trasata.

Nazwę czeku wywodzą jedni od domu bankierskiego Zecca we Wenecji, znanego szeroko w pierwszej połowie XVI w., inni od przekazów królów angielskich wystawianych na skarbiec — exchequer.

Z Włoch, gdzie natrafiamy na najstarsze, pochodzące z XV w. dokumenty czekowe, przenosi się jego używanie do Holandii (XVII w.), a stamtąd do Anglii, która stała się wręcz klasycznym krajem tego surogatu pieniądza. Kto płaci czekiem jest „gentleman", kto płaci gotówką jest tylko „man". Z Anglii rozpowszechnił się czek na kontynent europejski i amerykański, gdzie w drugiej połowie XIX stulecia stał się powszechnym środkiem płatniczym. W miarę jak rola jego w życiu gospodarczym zaczynała wzrastać, obrót nim, regulowany zrazu prawem zwyczajowym, należało ująć w ramy prawa pisanego. Pierwsza wystąpiła na tę drogę Anglia, wydając w r. 1882 ustawę czekową. Dobrze rozwinięte w ówczesnym już okresie pojęcia prawa wekslowego zaciążyły wyraźnie na nowej ustawie, która czek nazywa wręcz wekslem płatnym posiadaczowi za okazaniem. Ten fakt, że prawo czekowe rozwijało się do ostatnich czasów na tle prawa wekslowego, należy mieć zawsze na uwadze czytając także polskie ustawodawstwo czekowe.

Używanie czeku w stosunkach międzynarodowych i nieuniknione kolizje, jakie powstawały na tle odmiennych przepisów w poszczególnych państwach, ujawniły wnet konieczność unormowania tego stanu na płaszczyźnie międzynarodowej. Początek akcji w tym kierunku dały rezolucje konferencji haskiej w roku 1912 i na nich też oparło się rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 18. XI. 1924 r. o prawie czekowym. Ponieważ rezolucje nie rozwiązywały wszystkich zagadnień, inicjatywę w duchu dalszej unifikacji podjęła Liga Narodów. Owocem tej pracy, w której brała udział także Polska, było podpisanie przez 29 państw w r. 1931 konwencyj genewskich.

W oparciu o tezy w nich zawarte, ukazała się ustawa z dnia 28. IV. 1936 (Dz. U. R. P. Nr 37/28), która obowiązuje po dzień dzisiejszy.

Powstanie czeku wiąże się z depozytami, jakie kupcy składali u bankierów średniowiecznych. Polecenie wydania depozytu okazicielowi kwitu depozytowego rozpowszechniło się z upływem czasu i przybierało tak rozmaite formy, że może być uważane za pierwowzór czeku. Kupcom, którzy się nim posługiwali, zapewnił wygodny i bezpieczny sposób regulacji ich zobowiązań. Jego znaczenie dla gospodarki społecznej wzrasta jednak szczególnie od tego czasu, kiedy prócz wypłat gotówkowych poczęły pojawiać się polecenia przelewu z konta na konto, które pozwalają na ograniczenie obiegu pieniężnego względnie użycie wolnych zasobów na kredyty produkcyjne.

Zdolnym do wystawienia czeku jest każdy, kto posiada zdolność do działań prawnych i ma złożone w banku (PKO, KKO, spółdzielni kredytowej) pieniądze, którymi, zgodnie z wyraźną lub dorozumianą umową, może rozporządzać za pośrednictwem czeku.

Od zgłaszającego się o otwarcie takiego konta klienta bank przyjmuje wzór podpisu, na podstawie którego będzie dokonywał wypłat względnie przelewów, omawia z nim ogólne warunki obrotu czekowego, a więc nazwę konta, oprocentowanie (jakkolwiek rachunki czekowe są w przeważającej większości bezprocentowe) ewent. prowizję, wysokość jednorazowej wypłaty, sankcje bankowe za wystawianie czeków z brakiem pokrycia, posługiwanie się przelewami zbiorowymi, telegraficznymi, wysokość minimalnego salda tzw. wkładki zawiązkowej itd. oraz wręcza mu blankiety czekowe, blankiety zleceń przelewu, którymi odtąd winien się posługiwać w dyspozycjach na bank.

Niemniej polecenie pisemne, wystawione nie na formularzu przez bank przepisanym, zostanie przez bank wykonane, jeśli zawiera istotne znamiona czeku, przepisane ustawą.

Do tych istotnych znamion, które wylicza art. 1 ustawy czekowej, należą:

1. nazwa „czek" w samym tekście (a więc nie na

nagłówku) dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono,
2. bezwarunkowe polecenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej,
3. nazwisko osoby, która ma zapłacić (trasata),
4. oznaczenie miejsca płatności,
5. oznaczenie daty i miejsca wystawienia czeku,
ć. podpis wystawcy czeku.

Wzór czeku.

Grzbiet

Ser. A B
Nr 30015
Data 6. 5. 47
Wydano
J. Remitent
zł 100,–

Bank Zw. Spółek Zarobk. S. A.

Ser. A B
Nr 30015 Poznań d. 6 maja 19 47 Zł 100 gr
Bank Związku Spółek Zarobkowych S. A.
Oddział w Poznaniu
zechce wypłacić za tym czekiem z naszej wierzytelności Janowi
Remitentowi lub okazicielowi
złotych sto
Stanisław Wystawca

Jakkolwiek brak jednego z powyższych składników, które niekoniecznie muszą pochodzić od jednej osoby, dyskwalifikuje zasadniczo dokument jako czek, to jednak w braku osobnego oznaczenia, miejsce wymienione obok nazwiska trasata uważa się za miejsce płatności, w braku zaś takiego oznaczenia, czek jest płatny w miejscu wystawienia. Trasatem może być jedynie bankier, chyba że czek został wystawiony lub jest płatny poza granicami kraju. Bankierami w myśl prawa czekowego mogą być:

a) państwowe lub samorządowe zakłady kredytowe i kasy oszczędności,
b) przedsiębiorstwa bankowe z wyjątkiem kantorów wymiany i zakładów zastawniczych.

Data, która została wymieniona na czeku, jako data jego wystawienia, nie zawsze musi odpowiadać dacie dnia, w którym go faktycznie wystawiono. Może od niej wybiegać w przyszłość **(czek antydatowany)** lub w prze-

szłość **(czek postdatowany)**. Nie uchybia to ważności czeku, jednak w pierwszym wypadku, ze względu na podobieństwo takiego czeku do weksla, podlega on takiej samej jak weksel opłacie stemplowej. O ile wypadek pierwszy spotyka się raz po raz w praktyce bankowej, o tyle drugi jest rzadkością. Stosuje się go jedynie w celu skrócenia terminów do przedstawienia. Zobowiązanie trasata wobec wystawcy do wypłacenia czeku powstaje z chwilą wystawienia czeku i jest niezależne od „przyjęcia" — akceptacji, jak to ma miejsce przy wekslu.

Jako uprawnioną do odbioru sumy czeku można podać:

1. określoną osobę (remitenta) z dodaniem zastrzeżenia „na zlecenie" lub bez takiego zastrzeżenia — czek taki można przenosić przez indos,
2. określoną osobę z dodaniem zastrzeżenia „nie na zlecenie" lub innego równoznacznego (rekta - czek). Wprawdzie mimo zakazu indosowania taki czek jest przenośny jednak ze skutkami przelewu (przelew wg. kodeksu zobowiązań),
3. okaziciela.

Czek, w którym obok nazwiska osoby podano „lub okazicielowi", jak również czek nie wskazujący komu ma być uiszczona zapłata, uważa się za czek na okaziciela. Jeśli wypisana na czeku kwota cyfrowa jest niezgodna z kwotą literową, czek ważny jest na kwotę literową. Jeśli kwoty zostały napisane kilkakrotnie cyframi lub literami, czek ważny jest na kwotę mniejszą. Czek jest zawsze płatny za okazaniem i wszelką wzmiankę przeciwną uważa się za nie napisaną. Za jego wypłatę odpowiada wobec posiadacza wystawca, od odpowiedzialności tej wystawca zwolnić się nie może.

Wszystkie prawa z czeku można przenosić przez tak zwany indos, tj. oświadczenie ze strony posiadacza (indosanta), którym przenosi on na inną osobę (indosatariusza) prawa wynikające z czeku. Indosatariusz może uzyskane prawo przenosić dalej przez indos. Indos powinien być napisany na czeku (najczęściej na jego odwrotnej stronie) lub na złączonej z nim karcie dodatkowej (alonge — przydłużku) i podpisany przez indosanta. Indos, który nie zawiera nazwiska indosatariusza, a tylko sam podpis indosanta, jest indosem in blanco. Ponieważ indos taki można by pomylić łatwo z poręczeniem, ustawa przewiduje, że in-

dos in blanco ważny jest tylko wtedy, kiedy został umieszczony na odwrotnej stronie czeku lub na przydłużku. Indos winien być bezwarunkowy. Nieważny jest indos częściowy. Posiadacz czeku, jeżeli ostatni indos jest in blanco, może:

1. wypełnić indos nazwiskiem własnym lub innej osoby,
2. indosować czek dalej in blanco lub na inną osobę,
3. przenieść czek na inną osobę bez wypełnienia indosu in blanco i bez indosowania, tj. po prostu wręczyć czek innej osobie.

Za prawnego posiadacza czeku przenośnego przez indos będzie uważany ten, kto mając czek, wykaże swoje prawo nieprzerwanym szeregiem indosów, chociażby ostatni indos był in blanco (tz. **legitymacja formalna).** Przekreślone indosy uważa się w tym względzie za nieistniejące. Odpowiedzialność indosanta rozciąga się w braku przeciwnego zastrzeżenia na zapłatę czeku. Przez zabronienie dalszego indosowania może się on od tej odpowiedzialności uchylić, ale tylko wobec następnych indosatariuszy.

Rozmiary odpowiedzialności indosantów wobec posiadacza są odmienne w zależności od tego, czy nabyli prawa z czeku przez indos (właściwy lub zastępczy) czy też w formie przelewu. W pierwszym wypadku nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub posiadaczami poprzednimi w drugim przypadku mogą bronić się zarzutami, jakie przysługiwały ich poprzednikom.

Indos dokonany po proteście lub po równoznacznym stwierdzeniu albo po upływie terminu do przedstawienia ma tylko skutki zwykłego przelewu cesji. W razie dokonania indosu bez daty, presumuje się, że indos dokonany został przed protestem.

Zapłatę czeku można zabezpieczyć poręczeniem czekowym (awal), które może dotyczyć całej sumy lub jej części. Poręczenie umieszcza się na czeku lub przydłużku, winno zawierać wyraz „poręczam" lub równoznaczny i podpis poręczyciela (awalisty). Sam podpis na przedniej stronie czeku uważa się za poręczenie, wyjąwszy, gdy jest to podpis wystawcy. Poręczenie winno wskazywać za kogo się ręczy, w przeciwnym razie przyjmuje się, że po-

ręka dotyczy wystawcy. Poręczenie jest ważne, choćby zobowązanie osoby, za którą ręczy, było nieważne.

Z istoty czeku wynika, że jest on namiastką pieniądza i jako taki nie powinien zbyt długo obiegać. W tym celu ustawodawca zakreślił pewne terminy, w ramach których winien być przedstawiony u trasata, gdyż w przeciwnym razie pozbywa się swego charakteru czeku a staje się skryptem dłużnym. Terminy te wynoszą:

10 dni, jeśli czek jest wystawiony i płatny w tym samym kraju,
20 dni, jeśli wystawiony jest w innym kraju niż ten, w którym jest płatny,
70 dni, jeśli wystawiony i płatny jest w 2 różnych częściach świata, przy czym państwa basenu śródziemnomorskiego uważa się za położone w jednej części świata.

Oblicza się te terminy w ten sposób, że za dzień początkowy uważa się dzień wskazany w czeku jako data wystawienia. Przy czekach antydatowanych czek płatny jest w dniu przedstawienia. Przedstawienie w izbie rozrachunkowej jest równoznaczne z przedstawieniem do zapłaty.

Trasat, jeśli nie wiąże go odmienna umowa z wystawcą, może wypłacić czek pomimo upływu terminu (dnia początkowego do niego się nie wlicza) do przedstawienia, jednak ustawodawca wyznaczył pewne rygory, które nakłaniają opieszałego posiadacza do zachowania terminu, pod groźbą utraty pewnych praw z czekiem związanych.

Jednym z nich jest uprawnienie wystawcy do odwołania czeku, tz. zabronienia trasatowi jego wypłaty. Dzieje się to w ten sposób, że wystawca komunikuje trasatowi istotne cechy czeku, nie wyłączając nr formularza i poleca mu, aby osobie, która zgłosi się z czekiem odmówił zapłaty. *Odwołania takiego może dokonać każdej chwili,* jednak skuteczne jest ono dopiero po terminie do przedstawienia. Terminu tego nie uwzględnia się jedynie wtedy, kiedy odwołanie dotyczy czeku wystawionego na nazwisko lub zlecenie, a wystawca przesłał go bezpośrednio trasatowi, który polecenia jeszcze nie spełnił. Jeśli mimo ważnego odwołania trasat dokonał wypaty, ponosi za to pełną odpowiedzialność wobec wystawcy.

Zaprezentowany do zapłaty czek zostaje w banku zbadany pod względem formalnym; przy czeku przenośnym przez indos zwraca się szczególną uwagę na prawidłowość szeregu indosów (nie podpisów indosantów). Jeśli odpowiada wymogom przepisanym ustawą, wówczas za wydaniem czeku pokwitowanego przez posiadacza następuje wypłata. Zdarza się, że przy czeku na okaziciela, zwłaszcza przy większych wypłatach, bank przed dokonaniem wypłaty wymaga od posiadacza przedstawienia dowodu osobistego. Żądanie to nie stoi w sprzeczności z prawem czekowym, gdyż polecenie wypłaty „okazicielowi" zwalnia bank jedynie od obowiązku badania jaką drogą (legalną lub nielegalną) dostał się czek do rąk posiadacza, nie zwalnia natomiast go od zachowania przy swych czynnościach staranności sumiennego kupca. Innymi słowy, bank wypłaci czek okazicielowi nie badając jego uprawnień do czeku, chce jednak wiedzieć komu go płaci. Posiadacz nie może odmówić przyjęcia zapłaty częściowej, wtedy jednak zachowuje czek przy sobie, a trasatowi wręcza osobne pokwitowanie.

Jeśli mimo przedstawienia czeku we właściwym czasie trasat odmówił zapłaty, np. z powodu braku pokrycia na koncie wystawcy, wówczas posiadacz, chcąc zapewnić sobie tz. „zwrotne poszukiwanie", tj. dochodzenie pretensji z czeku przeciwko indosantom i wystawcy, winien czek zaprotestować. Protest jest to urzędowe stwierdzenie ze strony notariusza, że osoba, przeciw której protest został dokonany, nie uczyniła zadość wezwaniu. Protestu należy dokonać na odwrotnej stronie czeku lub przydłużku w terminie ważności czeku, a w razie przedstawienia czeku w ostatnim dniu terminu, w pierwszym dniu powszednim, po nim następującym. Za równoznaczne z protestem notarialnym traktuje ustawa oświadczenie trasata na czeku (nie na przydłużku) datowane i wymieniające dzień przedstawienia stwierdzające, że przedstawiony we właściwym czasie czek nie został wypłacony. Oświadczenie takie może wydać również izba rozrachunkowa.

Od obowiązku protestu, jako warunku zwrotnego poszukiwania, może posiadacza zwolnić wystawca, indosant lub poręczyciel przez zastrzeżenia „bez kosztów" „bez protestu" lub równoznaczne.

Za wystawienie czeków z brakiem pokrycia bądź wskutek tego, że wystawca nie miał u trasata potrzebnego funduszu do rozporządzenia bądź przez to, że po wystawieniu czeku rozporządził pokryciem, odpowiada wystawca cywilnie i karnie. Odpowiedzialność cywilna rozciąga się na wszelką szkodę wobec posiadacza, co najmniej zaś powinien mu zapłacić odsetki w wysokości 6% od sumy niepokrytej. Roszczenia te przedawniają się z upływem lat trzech. Niezależnie od tych następstw, niesumienny wystawca naraża się na karę więzienia od lat 2 i grzywnę.

O niezapłaceniu czeku winien posiadacz zawiadomić swego indosanta i wystawcę w ciągu czterech dni powszednich, następujących po dniu protestu, a w przypadku zastrzeżenia „bez kosztów" — po dniu przedstawienia. Każdy indosant, otrzymawszy takie zawiadomienie, winien ze swej strony w ciągu dwóch dni powszednich zawiadomić swego poprzednika i tak kolejno aż do wystawcy. Obowiązek ten, zwany *notyfikacją*, ma na celu powiadomienie wszystkich czekowo - zobowiązanych, aby mieli możność zabezpieczyć swe prawa. Zawiadomienia można dokonać w jakikolwiek sposób nawet przez proste odesłanie czeku. Kto obowiązku tego nie wykona, nie traci praw z czeku, odpowiada jednak za szkodę spowodowaną przez swe niedbalstwo. Ponieważ wszystkie osoby z czeku zobowiązane odpowiadają wobec posiadacza solidarnie, może on dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali. Takie samo prawo ma każdy dłużnik czekowy, który czek wykupił.

Posiadacz czeku może żądać od zobowiązanego zwrotnie:

1. niezapłaconej sumy czekowej,
2. odsetek w wysokości 6% lub ustawowych,
3. kosztów protestu i dokonanych zawiadomień,
4. prowizji komisowej w wysokości 1/6%,
5. innych kosztów.

Kto czek wykupił może żażądać wszystkiego co sam zapłacił a ponadto kosztów własnych; przysługuje mu ponadto prawo przekreślenia własnego indosu i indosów następnych. Roszczenia z tytułu zwrotnego poszukiwania

1. Podział kosztów.

Wszystkie koszty przedsiębiorstwa podzielić możemy na koszty, które mają charakter stały, zmienny albo mieszany.

Do kosztów stałych zaliczamy takie, które utrzymują się na równym poziomie bez względu na ewtl. wahanie podstawowej działalności przedsiębiorstwa. Przykładem takich kosztów będą np. płace urzędników administracyjnych, ubezpieczenia, czynsz dzierżawny, podatek od nieruchomości, od lokali, odpisy umorzeniowe składników majątkowych stałych itp.

Koszty zmienne natomiast zależne są od zakresu działalności, a więc przy wzmożonej produkcji wzrastają, przy zmniejszeniu natomiast maleją. Tutaj zaliczać będziemy tego rodzaju wydatki, jak np. pomocniczą robociznę, świadczenia społeczne, koszty prądu, naprawy obce, materiały ruchu i narzędzia, koszty reklamy, portoria, materiały biurowe, koszty przewozu, podatki i daniny zmienne, koszty podróży itp.

Koszty mieszane, zwane również kosztami oddziałowymi, są to tego rodzaju koszty, które mają charakter stały i zmienny. Do nich zaliczamy przykładowo takie, jak: koszty opału, oświetlenia, koszty utrzymania środków transportowych, koszty utrzymania budynków itp.

Koszty mieszane zaszeregowuje się według punktów powstawania kosztów. Stąd mówimy o takich punktach powstawania kosztów, jak: koszty zakupu, koszty produkcji, koszty sprzedaży, koszty administracji, koszty ogólne itp.

2. Zbieranie kosztów.

Zbieranie kosztów ułatwione jest księgowemu dzięki rozprowadzonej klasie drugiej i czwartej jednolitego planu kont. W tych pracach księgowy b. często musi być w stałej współpracy z kierownictwem technicznym, które może mu być bardzo pomocne przy właściwym zaszeregowaniu danych kosztów. Szczególne znaczenie posiada to zagadnienie przy właściwym wykorzystaniu w klasie drugiej jednolitego planu kont grupy 27 „Rozliczenia kosztów". Okresem obrachunkowym przy sporządzaniu arkusza rozliczenia kosztów jest miesiąc kalendarzowy. Tutaj przykładowo zdarzyć się może, że pewien koszt należy rozłożyć na kilka miesięcy. Księgowy nie zawsze będzie świadomy konieczności odpowiedniego rozbicia bez wyżej wspomnianej pomocy, — z drugiej zaś strony zupełne pominięcie tych spraw sprawi niedostateczne wyniki arkusza rozliczeniowego kosztów powodując błędne założenia kalkulacyjne.

Technika pracy na odcinku zbierania kosztów może dysponować materiałem podkładowym stałym, tzn. według ogólnie przyjętych zasad czy zwyczajów w danym przedsiębiorstwie, — może być uzupełniana materiałem raportowym — sprawozdawczym z poszczególnych komórek przedsiębiorstwa, — albo też może być oparta o pewne liczby statystyczne, które ułatwią trafne zbieranie kosztów na poszczególnych kontach księgi głównej.

3. Właściwe rozliczenie kosztów.

Arkusz rozliczeniowy kosztów przewiduje w ogólnym swym zarysie rozbicie wykazanych kosztów w klasie czwartej jednolitego planu kont na miejsce powstawania tych kosztów. W jednej z pionowych kolumn tego arkusza rozliczeniowego przewidziana jest kolumna na uzasadnienie podstawy przeprowadzonego podziału. W tym zakresie odróżniamy metodę bezpośrednią i pośrednią podziału.

Pierwsza metoda jako najprostsza przerzuca na poszczególne miejsca powstawania kosztów liczby księgowe, które w większości wypadków dotyczą kosztów pojedyńczych, a więc np. jednego rodzaju produkowanych wyrobów. Ma to miejsce przede wszystkim w mniejszych przedsiębiorstwach lub w tych, które ograniczają się do pojedyńczej, jednotorowej produkcji.

Przykładowo bezpośredni podział może mieć miejsce przy następujących kosztach:

L. p.	Rodzaj kosztów	Podstawa podziału
1.	Surowce	kontrola zużycia
2.	Obróbka obca	faktury dostawców
3.	Robocizna	listy wypłat
4.	Urlopy robotnicze	lista urlopów
5.	Materiały do konserwacji i naprawy	kontrola zużycia
6.	Narzędzia itp.	kontrola zużycia
7.	Podatki	pokwitowania
8.	Podróże, przejazdy	rozliczenia z podróży

Metoda pośrednia rozliczenia kosztów polega na zastosowaniu pewnych kluczy podziałowych. Przykłady stosowania różnego rodzaju kluczy daje nam poniższa tabelka:

L. p.	Rodzaj kosztów	Podstawa podziału
1.	Ubezpieczenia społeczne	robocizna pośrednia i bezpośrednia
2.	Uposażenie władz przedsiębiorstwa	zakres czynności
3.	Świadczenia umowne	ilość pracowników
4.	Koszty prądu	zużyty prąd w KWh (ilość żarówek)
5.	Ubezpieczenia rzeczowe	wartość obiektu
6.	Umorzenie wartości teren. i budowli	powierzchnia w m²
7.	Umorzenie wartości maszyn	wartość maszyn
8.	Podatek obrotowy	obroty sprzedaży
9.	Koszty utrzymania biura fabrycznego	robocizna bezpośrednia
10.	Badania techniczne	produkcja

Obliczenia kosztów metodą pośrednią dokonujemy przy pomocy posługiwania się specjalnymi kartami podziału kosztów, dla każdego rodzaju oddzielnie.

Dla przykładu wiemy, że ubezpieczenia społeczne wynoszą przeciętnie około 15% robocizny. Obliczając od poszczególnych sum wypłaconej robocizny stwierdzony procent, uzyskujemy przypadające koszty ubezpieczeń społecznych na dane miejsca powstawania kosztów, które wpisujemy do arkusza rozliczeniowego kosztów.

Przykład: Wypłacona robocizna za miniony miesiąc wynosiła zł. 72.900,—, ubezpieczenia społeczne zł. 10.700,—.

Stosunek procentowy ubezpieczeń w porównaniu do robocizny wynosi 14,68% (z zaokrągleniem do jednego miejsca za przecinkiem 14,7%). Obliczając taki procent od robocizny, powstałej w poszczególnych miejscach powstawania kosztów uzyskamy przypadające dla danych miejsc sumy ubezpieczeniowe.

Karta podziału kosztów za miesiąc ..... 19....
Rodzaj kosztów: Ubezpieczenia społeczne
Klasa 4 Grupa 41 Podstawa podziału: robocizna

L. p.	Miejsca kosztów	Robocizna	Procent 17,7
1.	Place i budynki	1.000,—	147,—
2.	Warsztaty naprawcze	4.200,—	617,—
3.	Kotłownia	1.600,—	235,—
4.	Oddział produkcji A.	24.500,—	3.601,—
5.	Oddział produkcji B.	31.400,—	4.615,—
6.	Ogólne koszty sprzedaży	7.500,—	1.102,—
7.	Ogólne koszty administracji	2.700,—	383,—
		72.900,—	**10.700,—**

mgr M. Nowicki

Wyjaśnienia w sprawach skarbowych

Podatek od wynagrodzeń w przedsiębiorstwach instalacyjnych.

W przedmiocie obliczenia podatku od wynagrodzeń *pracowników sezonowych* obowiązują od dnia 1 lipca 1946 r. nowe przepisy stanowiące, iż „ za pracowników sezonowych uważa się pracowników zatrudnionych na robotach publicznych, ziemnych i brukarskich w przedsiębiorstwach budowlanych, w żegludze śródlądowej i przy spławie".

Zmiana przepisów polega na skreśleniu w ust. 3 § 20 dotychczasowego rozporządzenia wykonawczego słów: „jeżeli roboty trwają nie dłużej niż 8 miesięcy w ciągu roku oraz, jeżeli umowa o pracę zastrzega sezonowy charakter zatrudnienia, a pracownik przed lub po upływie okresu sezonowej pracy nie jest u tego samego pracodawcy zatrudniony przy innych pracach".

Wskutek skreślenia powyższych ograniczeń wszyscy zarówno sezonowi pracownicy fizyczni jak i umysłowi, tj. zatrudnieni na robotach publicznych, ziemnych i brukarskich, w przedsiębiorstwach budowlanych, w żegludze śródlądowej i przy spławie, bez względu na okres zatrudnienia w ciągu roku kalendarzowego, umownego zastrzeżenia sezonowego zatrudnienia, charakteru zatrudnienia, *korzystają z ulgowego* obliczania podatku w sposób określony w ust. 2 § 20 rozporządzenia ministra skarbu z dnia 1 marca 1946 r.: „w celu ustalenia właściwej podstawy do znalezienia stopy procentowej podatku przy wypłacie pracownikom sezonowym należy takie wynagrodzenie obliczać w stosunku rocznym, mnożąc:

sumę wypłaty dziennej przez 200
sumę wypłaty tygodniowej przez 34
sumę wypłaty miesięcznej przez 8

W pojęciu przedsiębiorstw budowlanych nie mieszczą się przedsiębiorstwa instalacyjne (również elektrotechniczne), zajmujące się prowadzeniem robót instalacyjnych w zakresie kanalalizacyjno-wodociągowym, centralnego ogrzewania, urządzeń elektrycznych itp.

W przeciwieństwie bowiem do przedsiębiorstw ściśle budowlanych, pracujących z reguły w okresie sezonu budowlanego, a wiec z istoty swej sezonowych — przedsiębiorstwa instalacyjne nie mają charakteru sezonowego, gdyż czynności należące do ich zakresu działania mogą być wykonywane w okresie pełnego roku, niezależnie od warunków atmosferycznych.

Z tych względów nie można ze strony władz skarbowych liczyć na rozszerzenie zasad obliczania podatku od wynagrodzeń pracowników sezonowych również na wynagrodzenia pracowników przedsiębiorstw instalacyjnych zwłaszcza wobec ostatnich zmian wprowadzonych dekretem z dnia 19 listopada 1946 r. o zmianie dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń, w którym wobec podwyższenia minimum egzystencji do 72.000 zł i znacznego obniżenia skali podatkowej jak i złagodzenia progresji, obciążenie podatkiem od wynagrodzień zmalało.

Zwolnienie od podatku od wynagrodzeń wyrównania żywnościowego.

P. T. — Gdynia. Ekwiwalenty wypłacane pracownikom z tytułu niezrealizowania kart żywnościowych nie podlegają podatkowi od wynagrodzeń, jeżeli jako świadczenia równowartości niedoborów aprowizacyjnych odpowiadają warunkom przewidzianym w § 1 p. 1) zarządzenia ministra skarbu z dnia 26 października 1946 r., który zwalnia od podatku wartość artykułów spożywczych dostarczonych od dnia 1 stycznia 1946 r. przez pracodawców w zastępstwie instytucyj aprowizacyjnych w granicach przewidzianych na karty zaopatrzenia odpowiednich kategorii przydziałów urzędowych pracownikom, którym w myśl zarządzenia ministra aprowizacji i handlu przysługuje zaopatrzenie kartkowe.

Skoro jednak pracownikom nie wypłaca się równowartości niezrealizowanych kart żywnościowych, lecz pobierają oni na podstawie układu zbiorowego pracy, niezależnie od przydzielonych im kart żywnościowych, które sami realizują

w punktach rozdzielczych — wyrównanie żywnościowe według z góry ustalonych — w zbiorowym układzie pracy — norm bez względu na to, w jakim stopniu pracownicy korzystają z przydziałów urzędowych na posiadane przez nich karty żywnościowe, to świadczenia takiego wyrównania żywnościowego nie podpadają pod powołane wyżej postanowienia § 1 p. 1) zarządzenia ministra skarbu z dnia 26 października 1946 r. i stanowią wynagrodzenia podlegające opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń.

Danina Narodowa.

M. S. — Opalenica. Żądanie Urzędu Skarbowego jest uzasadnione. Art. 37 dekretu o daninie narodowej przewiduje wprawdzie dwa rodzaje bonifikaty w wysokości 25% wymierzonej daniny, jednak § 3 tegoż art. postanawia, że przy zbiegu dwu tytułów do bonifikaty służy prawo do bonifikaty tylko z jednego tytułu. Bonifikata nie może zatem przekraczać 25% wymierzonej daniny narodowej (p. „Tygodnik Gospodarczy" z r. 1946 — str. 372).

Wiadomości skarbowe

Scalony podatek obrotowy od produktów przemysłu węglowego

Z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1947 r. wprowadzony został pobór podatku obrotowego w formie scalonej od sprzedaży produktów przemysłu węglowego zarówno nabytych w kraju lub za granicą (importowanych) jak i wytworzonych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Węglowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Obowiązek opłacania podatku ciąży na Centrali Zbytu Przemysłu Węglowego. Scalony podatek obrotowy wynosi 4% podstawy opodatkowania.

Podstawę opodatkowania stanowi obrót, osiągnięty przez Centralę Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego ze sprzedaży produktów przemysłu węglowego.

Scalony podatek obrotowy obejmuje wszystkie fazy obrotów produktami przemysłu węglowego, *dokonanych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Węglowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.*

Od obrotów wymienionymi produktami, od których został pobrany scalony podatek obrotowy, nie pobiera się oddzielnie podatku obrotowego.

Centrala Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego obowiązana jest wpłacać scalony podatek obrotowy do terytorialnie właściwego dla niej urzędu rewizyjnego, zaliczki zaś na tenże podatek, za każdy miesiąc w terminie do dnia 15 następnego miesiąca z zastosowaniem stawki podatku w wysokości 4% podstawy opodatkowania.

W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu poleciło wstrzymać pobór zaliczek na podatek obrotowy na zasadach ogólnych, przypadający od obrotów osiąganych począwszy od dnia 1 kwietnia 1947 r. przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Węglowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Scalony podatek obrotowy od produktów przemysłu hutniczego

Mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1947 r. wprowadzony został pobór podatku obrotowego w formie scalonej od sprzedaży wytworów przemysłu objętego Centralnym Zarządem Przemysłu Hutniczego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Scalony podatek obrotowy pobiera się od sprzedaży wytworów przemysłu, objętego Centralnym Zarządem Przemysłu Hutniczego, zarówno nabytych w kraju lub za granicą (importowanych) jak i wytworzonych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Hutniczego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Cena zł 50,—
JAK OBLICZAĆ
PODATKI
DOCHODOWY
OD WYNAGRODZEŃ
OBROTOWY
DODATKI ZA ZWŁOKĘ
KOSZTY EGZEKUCYJNE
OPŁATY SKARBOWE
TERMINY PŁATNOŚCI
TABELE PODATKOWE
OBOWIĄZUJĄCE OD R. 1947
OPRACOWAŁ:
MGR Z. MIELCARZEWICZ
POZNAŃ 1947
SKŁAD GŁÓWNY:
KSIĘGARNIA
ZDZISŁAW GUSTOWSKI
POZNAŃ, WIELKA 10
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Obowiązek opłacania scalonego podatku ciąży na: Centrali Żelaza i Stali w Warszawie oraz Zjednoczeniu Przemysłu Metali Nieżelaznych w Katowicach.

Scalony podatek obrotowy wynosi 5% podstawy opodatkowania. Podstawę opodatkowania stanowi obrót osiągnięty przez Centralę Żelaza i Stali oraz Zjednoczenia Przemysłu Metali Nieżelaznych ze sprzedaży wytworów przemysłu objętego Centralnym Zarządem Przemysłu Hut-

niczego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Scalony podatek obrotowy obejmuje wszystkie fazy obrotów wytworami przemysłu objętego Centralnym Zarządem Przemysłu Hutniczego, dokonanych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Hutniczego Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Od obrotów wymienionymi wytworami, od których pobrany został scalony podatek obrotowy, nie pobiera się oddzielnie podatku obrotowego.

W związku z tym Ministerstwo Skarbu poleciło wstrzymać pobór zaliczek na podatek obrotowy na zasadach ogólnych, przypadający od obrotów osiąganych począwszy od dnia 1 kwietnia 1947 r. przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Hutniczego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Centrala Rybna — Ryczałty wartości świadczeń w naturze.

Na podstawie art. 2 ust. 6 dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń w brzmieniu ustalonym dekretem z dnia 12 czerwca 1946 r. Ministerstwo Skarbu ustaliło jednolicie dla całego Państwa ryczałty wartości pieniężnej świadczeń w naturze wydawanych pracownikom przez „Centralę Rybną" — Ska z o. o. i wszystkie jej oddziały — w sposób następujący:

1. wartość miesięczna deputatu pracowniczego = 3.100 zł
2. wartość miesięczna na każdego członka rodziny = 1.550 „

Dla orientacji podaje się ilościowy i jakościowy wykaz artykułów wchodzących w skład deputatu: mąka 7 kg, kasza 4 kg, mięso 3 kg, smalec 1 kg, masło 1 kg, cukier 5,5 kg, marmelada 3 kg, herbata 2,5 dkg.

Ryczałt nie obejmuje bezpłatnych przydziałów nieregularnych dorsza, których wartość należy doliczyć do ryczałtu w przypadku przydziału — po cenach wolnorynkowych.

Zasada powyższa dotyczy świadczeń w naturze wydawanych pracownikom i członkom rodzin za okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 1947 r.

Cennik wyrobów tytoniowych P. M. T. od dnia 21 kwietnia 1947 r.

Od dnia 21 kwietnia 1947 r. począwszy obowiązuje następujący cennik wyrobów tytoniowych Polskiego Monopolu Tytoniowego:

1.	Papierosy:	
	bezustnikowe	Cena za 1 sztukę
	Sfinks	10,— zł
	Zryw	5,— „
2.	Cygara:	
	El Aliento	30,— zł
	Kopernik	25,— „
	Ratuszowe	20,— „
	La Pintura	15,— „
	Kuba	12,50 „
	Ligia	10,— „
	Cigarillos	10,— „
	Cygaretki	7,50 „

Reklama skuteczna

1. Kilka uwag zasadniczych na początek.

Mało jest słów wywołujących tak sprzeczne opinie, jak słowo „reklama". Podczas gdy jedni o reklamie wyrażają się lekceważąco i pogardliwie, inni o niej mówią jako o sprawie wielkiej i poważnej. Dla jednych reklama jest „złem" pochłaniającym wiele pieniędzy bez widocznych rezultatów, dla innych natomiast podstawą rozkwitu i powodzenia.

Pewien fabrykant cukierków zamieszczał krótko przed wojną ogłoszenia, których tekst brzmiał m. in. jak następuje:

„Wiedz o tym, że . . . cukierki nie reklamą, lecz niezrównaną jakością i niską ceną zdobywają . . . . ."

A więc nie reklamą, lecz jakością i ceną chciał ów przemysłowiec zdobywać odbiorców — a jednak umieszczał w prasie płatne ogłoszenia, stosował zatem reklamę.

Otóż w tym przykładzie zawiera się prawda o reklamie. Można się od niej odżegnywać, lecz stosować ją trzeba. To też gdybyśmy doświadczonemu kupcowi stawić chcieli pytanie, czy reklama przedsiębiorstwu jest potrzebna, byłoby to pytanie naiwne. Idzie jedynie o to, czy reklama straciła swą wartość i swoje uzasadnienie w ustroju gospodarczym obecnym.

Niewątpliwie jak dawniej tak i dziś, reklama musi być integralną częścią zainteresowań kupieckich, zarówno w przedsiębiorstwach prywatnych, jak państwowych i uspołecznionych. I dziś, w nowych warunkach produkcji i dystrybucji nie znajdzie się doświadczony kierownik placówki handlowej lub przemysłowej, który by twierdzić zechciał, iż bez reklamy może obyć się całkowicie. Nie będą przeczyć wartości i potrzebie reklamy nawet przedsiębiorstwa Państwowego Monopolu.

Skoro więc zgodzimy się z tym, że reklama jest funkcją organicznie związaną z przedsiębiorstwem, tak jak związane z nim są np. księgowość, korespondencja i obsługa klienta, nie należy jej uważać za ciężar przykry, dźwigany w celu opędzania się przed inicjatywą konkurencji, nie należy jej uważać za ostatnią deskę ratunku lub brzytwę, której się chwyta tonący, nie jako wymóg tradycji lub prestiżu, — lecz jako współczynnik postępu, jako element odżyczego czynu wywołującego reakcje i bodźce pożyteczne tak dla sprzedawcy, jak kupującego — a więc korzystne dla stron obu.

Autorowi niniejszego artykułu powiedział kiedyś pewien dyr. wielkiej fabryki, że uznaje on tylko ogłoszenia „duże", tzn. co najmniej półstroni-

cowe — a ponieważ na takie stan finansów firmy nie pozwala, woli on nie ogłaszać wcale .

Dotykam tutaj pierwszej tezy, o której, naszym zdaniem, należy pamiętać:

Dla oceny wartości reklamy jako całości nie są decydujące jej rozmiary oraz wysokość przeznaczonych na nią sum pieniężnych, lecz jej systematyczność, właściwy dobór środków, jej forma i treść.

Zatem nie jednorazowy wyskok fantazji, nie improwizacja pod wpływem chwilowego nastroju lub przypadkowego zjawienia się akwizytora, lecz reklama planowa, oparta na budżecie a więc systematyczna, to pierwszy warunek jej skuteczności.

O celowym kształtowaniu formy i treści reklamy mówić będziemy w artykułach następnych.

Mieczysław Konieczny

Komunikaty i różne wiadomości

Rejestracja przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i usługowych.

Na podstawie art. 4 p. 13 lit. a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 lipca 1927 r. o Izbach Przemysłowo - Handlowych w brzmieniu ustalonym w załączniku do obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17. IV. 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 45. poz. 335).

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu wzywa wszystkie prywatne przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe i usługowe, mające swą siedzibę lub siedzibę oddziału albo zakładu na terenie Izby bez względu na to, czy były dotąd zarejestrowane do zarejestrowania się w terminie od 2. 6. do 30. 6. 1947 r.

Rejestrację przprowadzają:

dla miasta Poznania i powiatu poznańskiego:

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31, pokój 26 I piętro codziennie w godzinach od 9-ej do 13-ej, w sobotę w godzinach od 9-ej do 12-ej.

Na terenie Województwa Poznańskiego: z wył. Ziemi Lubuskiej.)

Powiat Chodzieski:

1. Zrzeszenie Kupców w Chodzieży, ul. Raczkowskiego 7,
2. Zrzeszenie Kupców w Szamocinie, pl. Wolności 20.

Powiat Czarnkowski 3. Zrzeszenie Kupców w Czarnkowie, G. Sikorskiego 18.

Powiat Gnieźnieński: 4. Zrzeszenie Kupców w Gnieźnie, Zielony Rynek 12.

Powiat Gostyński: 5. Zrzeszenie Kupców w Gostyniu, św. Ducha 8.

Powiat Jarociński: 6. Zrzeszenie Kupców w Jarocinie, Walki Młodych 9.

7. Zrzeszenie Kupców w Pleszewie, Poznańska 31.

Powiat Kaliski: 8. Zrzeszenie Kupców w Kaliszu, Narutowicza 6 m. 7.

Powiat Kępiński: 9. Zrzeszenie Kupców w Kępnie Rynek 15 .

10. Zrzeszenie Kupców w Ostrzeszowie, Szeroka 5.

Powiat Kolski: 11. Zrzeszenie Kupców w Kole, Plac Wolności 27.

Powiat Koniński: 12. Zrzeszenie Kupców w Koninie, Armii Czerwonej 52.

Powiat Kościański: 13. Zrzeszenie Kupców w Kościanie, Al. Kościuszki 38.

Powiat Krotoszyński: 14. Zrzeszenie Kupców w Krotosznie, Zdunowska 6.

15. Zrzeszenie Kupców w Koźminie, Stary Rynek 3.

Powiat Leszczyński: 16. Zrzeszenie Kupców w Lesznie, pl. Armii Czerwonej 7.

Powiat Międzychodzki: 17. Zrzeszenie Kupców w Międzychodzie, 17 Stycznia 156.

Powiat Mogileński: 18. Zrzeszenie Kupców w Mogilnie, Jagiełły 8.

19. Zrzesz. Kupców w Strzelnie, św. Ducha 5.

20. Zrzesz. Kupców w Trzemesznie, św. Jana 13.

Powiat Nowotomyski: 21. Zrzeszenie Kupców w Nowymtomyślu, Stary Rynek 3.

22. Zrzesz. Kupców w Buku, Rynek 21.

23. Zrzesz. Kupców w Grodzisku, Bukowska 7.

Powiat Obornicki: 24. Zrzeszenie Kupców w Rogoźnie, Kościuszki 2.

Powiat Ostrowski: 25. Zrzeszenie Kupców w Ostrowie, Kolejowa 27.

Powiat Rawicki: 26. Zrzeszenie Kupców w Rawiczu, Rynek 7.

Powiat Śremski: 27. Zrzeszenie Kupców w Śremie, Rynek 8.

28. Zrzesz. Kupc. w Kórniku, W. Polskiego 205.

29. Zrzesz. Kupców w Mosinie, Słowackiego 6.

Powiat Średzki: 30. Zrzeszenie Kupców w Środzie, Dąbrowskiego 39.

Powiat Szamotulski: 31 Zrzeszenie Kupców w Szamotułach, Rynek 28.

32. Zrzesz. Kupc. w Wronkach, Poznańska 57.

Powiat Turecki: 33. Zrzeszenie Kupców w Turku, Rynek 5.

Powiat Wągrowiecki: 34. Zrzeszenie Kupców w Wągrówcu, Bartodziejska

Powiat Wolsztyński: 35. Zrzeszenie Kupców w Wolsztynie, Kościelna 13.

Powiat Wrzesiński: 36. Zrzeszenie Kupców w Wrześni, Zamkowa 3.

Powiat Żniński: 37. Zrzeszenie Kupców w Żninie, pl. Klasztorny 3.

Przy rejestracji należy okazać:

a) uprawnienie przemysłowe (potwierdzenie zgłoszenia przemysłu władzy przemysłowej I instancji lub koncesję),
b) zatwierdzenie projektu urządzenia zakładu przemysłowego (władzy przemysłowej I instancji lub władzy przemysłowej wojewódzkiej),

c) kartę rejestracyjną na rok 1947. *Kupcy rejestrowi* winni okazać ponadto:
d) wyciąg z rejestru handlowego *przedsiębiorstwa już zarejestrowanego w Izbie,*
e) potwierdzenie poprzedniej rejestracji. Jeżeli takiego potwierdzenia nie posiadają, podać datę rejestracji.

Opłata rejestracyjna wynosi:

1. od każdego zakładu na terenie miasta Poznania 500,— zł
2. od zakładu z terenu Województwa Poznańskiego 300,— zł
3. kupcy rejestrowi bez względu na siedzibę przedsiębiorstwa opłacają 1.000,— zł

Rejestracja jest obowiązkowa. Niedopełnienie tego obowiązku pociągnie za sobą nałożenie grzywny.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu

Przedsiębiorstwa prowadzone przez Polski Związek b. Więźniów Politycznych — ulgi w podatku dochodowym.

Uwzględniając motywy zawarte w memoriale Polskiego Zw. b. Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych Ministerstwo Skarbu poleciło ograniczyć pobór podatku dochodowego za r. podatkowy (kalendarzowy) 1946 należnego od Zw. b. Więźniów Politycznych od dochodów osiągniętych z prowadzonych przez Związek przedsiębiorstw do wysokości wynikającej z zastosowania do tych dochodów stopy podatku z art. 18 dekretu o podatku dochodowym w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1947 r.

Niedobrane z tego tytułu kwoy podatku dochodowego Ministerstwo Skarbu umorzyło na podstawie art. 35 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych.

OPŁATY OD PODAŃ WNOSZONYCH DO PREZYDENTÓW MIAST JAKO STAROSTÓW GRODZKICH

W sprawie opłat stemplowych od podań wnoszonych do prezydentów miast wydzielonych, w których prezydenci miast pełnią zarazem funkcje starostów grodzkich w myśl art. 29 dekretu P. K. W. N. z dnia 23 listopada 1944 r. o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego wyjaśniono, co następuje:

W myśl ustawy o opłatach stemplowych podania wnoszone do związków samorządowych w sprawach należących do ich zakresu działania, nie podlegają opłatom stemplowym.

Od podań takich związki samorządowe pobierają opłaty administracyjne na podstawie art. 10 pkt. 1 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych.

Z uwagi na to, że podania wnoszone w sprawach, w których prezydenci miast pełnią czynności starostów grodzkich, załatwiane są tak samo jak podania w sprawach samorządowych, a miasta wydzielone z tytułu omawianych czynności ich organów nie otrzymują żadnego wynagrodzenia ze Skarbu Państwa, przeto należy stanąć na stanowisku, że również te podania są wolne od państwowych opłat stemplowych, natomiast podlegają opłatom samorządowym, których wysokość, dostosowana ściśle do wysokości odpowiednich opłat stemplowych, określonej w wymienionej wyżej ustawie o opłatach stemplowych, powinna być ustalona w statucie opłat administracyjnych.

200.000 zł nagrody

możesz otrzymać biorąc udział w konkursie CENTRALI SKÓR SUROWYCH na opracowanie najlepszej metody ściągania skór świńskich. Bliższych informacji udzielają:

Referat Centrali Skór Surowych
Warszawa, ulica Sierakowskiego 2

Oddziały Wojewódzkie Centrali Skór Surowych z siedzibami we wszystkich miastach wojewódzkich. Zarządy Rzeźni Miejsk. w większych ośrodkach.

FABRYKA CUKRÓW
St. Marecki
Poznań, ul. Dominikańska 3, Tel. 13-56
poleca:
znaną ze swej jakości
MIESZANKĘ OWOCOWĄ

BIURKA
Krzesła gięte, Meble szkolne
Poznańska Centrala Mebli - L. KONIECZNY
Przedstawicielstwa fabryczne
POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 5, tel. 39-71

ŚNIEG TATRZAŃSKI
KREM
PUDER

POZNAŃ • ZAŁ. W R. 1911 W PARYŻU

Wytworne gorsety
biustonosze, pasy na ciążę poleca
W. Kęcińska, Poznań
ulica Sienkiewicza 3, m. 4 - Telefon 83-11

Zakup - sprzedaż - naprawa
wszelkich maszyn biurowych
Re-Ma
Poznań, św. Marcin 5 - Telefon 44-07
Dla Klienteli zamiejscowej przeróbki na układ polski **w ciągu 1 dnia**

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego" Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Księgarnia Wł. Wilak

Poznań, Kantaka 10

Telefon 44-40 **P.K.O. nr V-4085**

poleca:

		cena
Akta Stanu Cywilnego — Dekret i przepisy związkowe	zł	120
Anhalt — Źródła postępu technicznego w kapitaliźmie	„	220
Baliński — Gospodarka czynnikiem ludzkim	„	250
Barciński — Podstawowe zasady ekonomiki	„	120
Bigda — Towaroznawstwo w zakresie mat. odzieżowych	„	280
Bystroń — Socjologia	„	450
Dylik — Geografia Ziem Odzyskanych opr.	„	700
Dietrich — Elementy polityki finansowej Polski współczesnej	„	200
Emmerson — Dwanaście zasad wydajności pracy	„	110
Górski — Wstęp do nauki prawa cywilnego	„	150
Górski — Zarys prawa zobowiązań	„	300
Hryniewiecki — Krótki zarys polskiego prawa o postępowaniu układowym	„	120
Howorka — Krótki zarys zobowiązań	„	120
Jonsik — Jak sporządzić testament	„	100
Judycki — Zagadnienie strukturalno - organizacyjne współczesnego gospodarstwa narodowego Polski	„	750
Górewicz B. i Rejs — Metodyka planowania w przemyśle	„	250
Kłapkowski — Handel roln. i podstawy organizacji I.	„	600
Kodeks handlowy (BTU)	„	300
Kodeks Postępowania Cywilnego (BTU)	„	90
Kodeks zobowiązań	„	300
Kodeks zobowiązań. Tekst, orzecznictwo opr. Święcicki	„	800
Kodeks Postępowania Niespornego	„	30
Kościołek — Organ. i technika pracy w biurach i urzędach	„	440
Krygier — Podstawy organizacji przedsiębiorstw przemysłowych	„	85
Kwiatkowski — Zarys gospodarczych dziejów świata	„	620
Lisak — Ekonomia jednostkowa — Nauka o przedsiębiorstwie	„	970
Miłobędzki — Ziemia Lubuska	„	25
Miszewski — Proces cywilny w zarysie I	„	700
Mycielski — Polskie prawo polityczne (Konstytucja z 17. 3. 21 r.)	„	600
Peretiatkowicz — Państwo współczesne	„	350
„ Podstawowe pojęcia prawa administracyjnego	„	250
„ Wstęp do nauk prawnych wydanie VI	„	200
Perfecta Zasady księgowości przebitkowej	„	180
Prawo familijne (BTU)	„	200
Prawo małżeńskie majątkowe	„	50
Prawo opiekuńcze	„	50
Prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych	„	150
Prawo spadkowe	„	150
Rytel — Teoretyczne podstawy organizacji	„	230
Rzepecki — Bydgoskie zwyczaje handlowe	„	125
Reiss — Postępowanie karno-admin. i dyscyplinarne	„	400
Secomski — Podstawy polityki inwestycyjnej 1/3	„	600
Simmler i Wiśniowski — Towaroznawstwo organiczne	„	280
„ „ Towary spożywcze	„	370
Skalski — Ocena działalności przedsiębiorstw na podstawie zamknięć rachunkowych	„	500
Skalski — Technika handlu hurtowego	„	180
Skibicki — Podręczny słownik techniczny dla handlu zagranicznego Angielsko-polski i polsko-angielski opr.	„	1.600
Skowroński — Produkcja owoców a przetwórstwo owocowe	„	140
Strzelbicki — Prawidłowy zarząd domem	„	70
„ Przywileje pracownicze kobiet	„	50
Taylor — O istocie spółdzielczości	„	100
Taubwurcel — Arkusz rozliczeniowy kosztów i kalkulacja w przemyśle włókienniczym	„	450
Waschko — Incoterms 1936. Międzynarodowe prawidła wykładni formuł handlowych	„	100
Więckowski — Postępowanie nakazowe i upominawcze	„	120
Witowski — Administracja przedsiębiorstw	„	100
„ Gospodarka materiałowa	„	100
„ Organizacja zakupów i sprzedaży	„	100
„ Sprawozdawczość w przedsiębiorst.	„	100
„ Zasady organizacji pracy biurowej	„	100
„ Organizacja transportu fabrycznego	„	100
Trzcieniecki — Prawo pracy	„	85
Wisłocki — Prawo osobowe	„	100
Woliński — Akt oskarżenia	„	240
Zaleski — Istota i rozwój naukowej organizacji pracy	„	120
Zbichorski — Zasady organizacji i kierownictwa	„	110
Znamierowski — Elementarne wiadomości o państwie	„	200
„ Elita i demokracja	„	80
Żabiński — Rejestr handlowy	„	200
Cyprian — Fotografia małoobrazkowa	„	200
„ Fotografia praktyczna		w druku
Diels — Chemia organiczna	„	
Fayol — Administracja przedsiębiorstwa	„	
Gluck — Dekret o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziem Odzyskanych i b. W. M. Gdańska	„	
Skalski — Jednolity plan kont przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w praktyce	„	
Taylor — Zarządzanie warsztatem wytwórczym	„	

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-łamowej zł 15,—
Ogłoszenia przyjmuja dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P. A. P." Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-82, 23-65, 23-68

Ogłoszenia przyjmuje „PAR" Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Telefon 30-80 i oddz. Kraków, Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66 — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16 Tel. 17-66 — Toruń, ul. Mostowa 38.

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V - 4085
Cena numeru 30,— zł, prenumerata kwartalna 300,— zł

Odbito czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a K 29920